Omezená vlastnická práva
Je zakoupený SW skutečně váš?

Kolem nákupu programů a vlastnických práv k pořízenému softwaru existuje stále mnoho nejasností.

Výrobci přistupují k problému ochrany svého duševního vlastnictví různě a na své prodávané programy aplikují nejrůznější způsoby ochrany. Za pomoci advokátní kanceláře se pokusíme rozebrat jeden konkrétní dotaz, který mnohé napoví.

Jsem zklamán koupí slovníku Lingea Lexicon Platinum 5 a chci se zeptat, není-li ve způsobu, jakým je vyžadován jeho provoz, něco nelegálního. Jeho instalace je totiž nejenom vázána na internet, ale též na konkrétní hardware počítače, ba co víc, údajně jsou povoleny jen dvě instalace, to vše za 3 990 Kč. Na stránkách Lingea jsem nepoznal, že se bude jednat o takhle nesmyslnou „ochranu". V případě, že by Lingea zkrachovala (jakkoli to může být momentálně nepravděpodobné) a já vyměnil svůj starý počítač za nový, mám doma jen nepoužitelný software za čtyři tisíce. Není v tom všem něco nezákonného?
Petr Čekan

Problém má několik rovin, z právního pohledu zde dochází k záměně několika skutečností, a to otázky instalace, aktivace a možnosti reinstalace. Samotný postup omezeného počtu aktivací není nezákonný, rozhodně však omezuje zákazníkům možnosti řádného užívání softwaru a zákazník by se měl předtím, než jej zakoupí, o tomto omezení dozvědět.

K samotnému slovníku. Každý zákazník si může slovník Lingea nainstalovat neomezeně, ale k jeho samotné aktivaci dojde vždy pouze na registrovaném počítači. Jak vyplývá z dotazu čtenáře, může si slovník již jednou nainstalovaný a aktivovaný na registrovaném počítači aktivovat i podruhé, nicméně potřetí či popáté na jiném než registrovaném počítači již nemůže svou zakoupenou licenci automaticky aktivovat.

Aktivace softwaru je poměrně běžná a lze se s ní setkat jak u největších softwarových producentů, tak i u českých výrobců. Technická řešení bývají založena na propojení aktivačního klíče s konkrétní hardwarovou identifikací počítače, na který je produkt licencován.

Výrobce by měl na podmínky aktivace uživatele jednoznačně upozornit. V případě slovníků Lingea Lexicon 5 nejsme schopni z dotazu dovodit, zda výrobce splnil, nebo nesplnil tuto povinnost řádně. Nicméně v rámci licenčního ujednání (jehož odsouhlasení je podmínkou instalace produktu) lze najít následující ustanovení: „V produktu jsou zabudovány technologické prostředky, které mají za cíl zabránit užívání produktu bez platné licence. Pokud neprovedete aktivaci Vámi instalovaného produktu způsobem popsaným při jeho spuštění, jsou práva udělená touto smlouvou omezena dobou třiceti dnů od první instalace produktu. Produkt můžete aktivovat prostřednictvím internetu nebo poštou, doporučený způsob aktivace je online aktivace přes internet. Jestliže změníte hardware počítače, může být třeba produkt znovu aktivovat."

Toto ustanovení z právního pohledu informuje uživatele o nutnosti aktivace pro získání plné časově neomezené licence. Web samotného výrobce se o nutnosti aktivace a o popisu aktivace poměrně podrobně zmiňuje na stránce **www.lingea.cz/cz/podpora.asp?aktivace=1**.

Z pohledu zákona nemá výrobce povinnost pokaždé automaticky aktivovat svůj produkt stejným způsobem a výrobce v praxi velmi často v případě opakovaných aktivací požaduje prokázání skutečnosti, že si o aktivaci žádáte oprávněně. Pokud budete chtít do budoucna opakovaně aktivovat software na novém neregistrovaném hardwaru, doporučujeme, abyste si uchoval daňové doklady či jiné doklady o nabytí nejen k softwaru, ale i k hardwaru, a byl tak schopen prokázat, že potřebujete nové aktivace z důvodu změny (koupě, upgradu apod.) počítače a zároveň jste oprávněným držitelem licence.

Jaké z toho plyne doporučení pro uživatele? Pokud vám výrobce nechce umožnit další aktivace softwaru automaticky, zkontrolujte, zda vás výrobce řádně informoval. Pokud vás (jako v tomto případě) řádně informoval, zjistíte v drtivé většině, že přestože není možné nainstalovaný software aktivovat automaticky, je to za určitých podmínek možné. Obvykle je dostatečné, pokud budete kontaktovat výrobce napřímo a hodnověrným způsobem prokážete, že jste oprávněným držitelem a nedochází k nadměrnému užívání licencí. Každopádně se vždy vyplatí číst licenční ujednání k softwaru a ověřit si, zda podmínky, které výrobce nabízí, vyhovují vašim potřebám. V současné době již existuje tak velké portfolio softwaru, že se obvykle najde i alternativa bez těchto omezení.

JAN RAKUŠAN
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ HAVEL & HOLÁSEK

INTEL

Classmate PC v novém designu

Na letošním veletrhu CES představili výrobci několik nových návrhů počítačů Classmate PC (což je původní projekt Intelu). Nový design umožňuje okamžitě změnit tvar standardního počítače na tablet s dotykovým displejem. Ten je vybaven funkcí „ignorování dlaně" a umožňuje tak dětem psát přirozeně s dlaní na něm položenou – jako na papír. Otočení displeje o 180 stupňů, rotační kamera a dotykový displej umožňují přirozenější interaktivitu práce při výuce.

Intel Classmate PC je nástroj, který má šířit počítačovou gramotnost po celém světě. Odběrateli tak jsou například Chile, Čína, Filipíny, Indie, Indonésie, Libye, Malajsie, Nigérie, Pákistán, Thajsko, Turecko nebo Vietnam. Jak jde čas, i hardware doznává změn – místo Celeronu už uvnitř pracuje moderní Atom.

INFO: www.intel.com/cz

BEZPLATNÉ VOLÁNÍ

Volej zdarma v ostrém provozu

Od listopadu do ledna zkoušela společnost Mediatel službu Volej zdarma. Princip této služby je jednoduchý: když si na adrese **www.zlatestranky.cz** najdete kontakt, můžete si ho nechat bezplatně spojit. Služba funguje na systému callbacku: Mediatel zavolá na vaše telefonní číslo (pevné i mobilní) a pak vás spojí s požadovaným číslem. Neomezeně tak můžete telefonovat komukoliv ze Zlatých stránek zcela zdarma.

Služba měla během tří měsíců úspěch a měsíčně se provolalo téměř milion minut. Od února proto Mediatel spustil službu do komerčního provozu. Pokud firma chce, aby se jí zákazníci bezplatně dovolali, zaplatí roční paušál 7 200 Kč (bez DPH) a u jejího záznamu v on-line verzi Zlatých stránek se objeví tlačítko »Volej zdarma«. Zákazník tak může dodavatele služeb oslovit bezplatně.

INFO: www.zlatestranky.cz

KRIMINALITA

EU plánuje hlídky internetu

Evropská unie chce monitorovat provoz na internetu v rámci celé EU. Měly by k tomu sloužit on-line policejní hlídky. S monitorováním ovšem bude muset souhlasit každý jednotlivý stát.

Místopředseda Evropské komise Jacques Barrot oznámil, že velké firmy budou muset spolupracovat s orgány činnými v trestním řízení. Podle plánu by tak měl být sledován veškerý internetový provoz mezi zeměmi EU. Tím by se mělo zjednodušit pátrání po pachatelích trestných činů. Když se do vyšetřování zapojí i státní policie jednotlivých států, bude odhalení pachatele ještě rychlejší. V plánu je také zcela nový útvar určený pro odhalování počítačové kriminality. Europol bude shromažďovat a vyhodnocovat zprávy o počítačové kriminalitě. Bude se jednat především o případy, jako je zcizení identity, zneužití platební karty nebo sdílení zakázaného obsahu. Zřízení nového útvaru přijde na 300 000 eur.

INFO: http://consilium.europa.eu

Místopředseda Evropské komise Jacques Barrot chce kontrolovat internet bez hranic.

TOUGHBOOK CF-H1 MOBILE

„Mobilní klinický asistent“ s Atomem

Procesor Atom našel uplatnění nejen v netboocích a nettopech, ale i v dalších zařízeních. Příkladem je „mobilní klinický asistent“ (MCA) Toughbook CF-H1 firmy Panasonic, vyvinutý speciálně pro zdravotníky. Jedná se o lehký, vodotěsný, nárazuvzdorný a snadno dezinfikovatelný notebook, který splňuje nároky na mobilitu a síťový provoz ve zdravotnických zařízeních.

Lékařům a zdravotním sestrám nabídne mobilní přístup ke zdravotní dokumentaci a umožní lepší vedení záznamů o pacientově zdravotním stavu a podávaných lécích. Vydržet by měl až šest hodin provozu na baterie. Je lehký (zhruba 1,5 kg), má integrované držadlo (to usnadňuje ovládání počítače, pokud není kde ho položit) a integrovanou čtečku čárových kódů. Nemá ventilátor ani žádné otvory, což snižuje riziko přenosu choroboplodných zárodků. Klávesy jsou zapuštěny do desky a překryty omyvatelnou fólií. Stejně tak jsou skryty i všechny porty. Odolný model H1 dokáže přestát pád z výšky až 90 cm. Počítač je dále možné používat v prostředích vyznačujících se silnými vibracemi, vlhkostí, ve vysoké nadmořské výšce, při extrémních teplotách a je také odolný proti teplotním šokům.

INFO: www.panasonic.cz

DATA TRAVELER

Zabezpečené USB flash disky

Nové flash disky DataTraveler Vault a Data Traveler Vault Privacy firmy Kingston Technology patří mezi nejlépe zabezpečené disky pro počítače s operačním systémem Windows. Bezpečnostní mechanismus má dvě úrovně – vyžaduje přihlášení uživatele a je vybaven 256bitovým šifrováním AES na hardwarovém základě. Bez znalosti 256bitového klíče je dešifrování zakódovaných dat prakticky nemožné. Po deseti nesprávných pokusech o zadání hesla je jedinou možností pokračování v práci zformátování disku se současnou ztrátou dat. Tento limit blokuje tzv. „Brute Force Attack“ čili útok s použitím brutální síly, kdy se používají programy, které zkoušejí miliony kombinací znaků s cílem najít správné heslo. Disky DT Vault a DT Vault Privacy Edition nabízejí rychlosti přenosu dat až 24 MB/s při čtení a 10 MB/s při zápisu (15 MB/s pro čtení pro kapacitu 1 GB). Disky se dodávají o kapacitách 8, 16 a 32 GB a stojí od 5 597 Kč vč. DPH do 21 527 Kč s DPH (doporučená maloobchodní cena).

INFO: www.kingston.com

INZERCE